

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych²⁾

Na podstawie art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1980) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. 1. W oznakowaniu środków spożywczych, które zawierają nową żywność w rozumieniu art. 3 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie nowej żywności, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1852/2001 (Dz. Urz. UE L 327 z 11.12.2015, str. 1, z późn. zm.⁴⁾) z owadów, podaje się, w pobliżu wykazu składników, znak graficzny zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia.

2. Znak graficzny umieszcza się na białym polu, w sposób czytelny, zgodny z art. 13 rozporządzenia nr 1169/2011.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rynki rolne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 716).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej pod numerem ..., zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża dyrektywę (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2019, z 2017 r. poz. 2150 i 2461, z 2019 r. poz. 754, z 2020 r. poz. 1149, z 2022 r. poz. 2114 oraz z 2023 r. poz. 2233.

⁴⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 231 z 06.09.2019, str. 1.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się do środków spożywczych wytworzonych lub wprowadzonych do obrotu w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Republice Turcji lub wytworzonych w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zgodnie z prawem tych państw.”;

- 2) dodaje się załącznik do rozporządzenia w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Środki spożywcze oznakowane niezgodnie z § 2a rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem mogą być wprowadzane do obrotu przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz pozostawać w obrocie do wyczerpania ich zapasów.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ROLNICTWA

I ROZWOJU WSI

w porozumieniu:

MINISTER ZDROWIA

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia2023 r. (Dz. U. poz.)

WZÓR ZNAKU GRAFICZNEGO

UZASADNIENIE

Celem nowelizacji rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych jest zapewnienie jednolitej, graficznej informacji krajowym konsumentom na temat obecności w środkach spożywczych nowej żywności, w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie nowej żywności, zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1852/2001 (Dz. Urz. UE L 327 z 11.12.2015, str. 1—22 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności”, z owadów. Będzie to zrealizowane poprzez wprowadzany tym projektem obowiązek podawania w oznakowaniu środka spożywczego znaku graficznego, którego wzór zostanie wskazany w załączniku do projektowanego rozporządzenia.

Ww. rozporządzenie (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności stanowi, że nowa żywność może być wprowadzana na rynek w Unii, pod warunkiem, że wydano na nią zezwolenie i została ona wpisana do unijnego wykazu. Na podstawie art. 8 rozporządzenia (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności, w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2017/2470 z dnia 20 grudnia 2017 r. ustanawiającym unijny wykaz nowej żywności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności (Dz.U. L 351 z 30.12.2017, str. 72—201 ze zm.) ustanowiono unijny wykaz nowej żywności, która uzyskała zezwolenie. W tym unijnym wykazie ujęta jest także nowa żywność z owadów.

Obecnie na mocy przepisów rozporządzenia (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności i wydanych na jego podstawie rozporządzeń wykonawczych Komisji, dopuszczono jako nową żywność (jako taką lub jako składnik innej żywności) surowce pochodzące z następujących owadów:

- *Tenebrio molitor* (mącznika młynarka),
- *Locusta migratoria* (szarańczy wędrowniej),
- *Alphitobius diaperinus* (pleśniakowca lśniącego),
- *Acheta domestica* (świerszcza domowego).

Także inne owady oraz otrzymane z nich surowce w przyszłości mogą zostać dopuszczone jako nowa żywność.

Każda żywność (w tym żywność zawierająca nową żywność z owadów w recepturze) podlega wymaganiom ogólnego prawa żywnościowego, w tym przepisom rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18) zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności”

Wykaz składników to informacja obowiązkowa w oznakowaniu żywności opakowanej wedle przepisów art. 9 ust. 1 lit b rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Zasady podawania wykazu składników dla wszystkich środków spożywczych zostały ustalone w przepisach art. 18-20 ww. rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Unijne wymagania co do podawania informacji na temat żywności nieopakowanej określa art. 44 ww. rozporządzenia (UE) nr 1169/2011.

Przepisy § 19 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. 2015, poz. 29 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem krajowym”, rozszerzają zakres informacji przekazywanych w Polsce obowiązkowo w odniesieniu do żywności nieopakowanej – względem przepisów niniejszego rozporządzenia unijnego.

Przepisy § 19 ust. 1 ww. rozporządzenia krajowego wskazują, jakie informacje należy przekazać konsumentom w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży. Między innymi, wymagane jest podanie wykazu składników - zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia. Informacje, te w tym wykaz składników środka spożywczego sprzedawanego luzem, zgodnie przepisem § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia krajowego, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

Wedle powyższego w Polsce zarówno dla żywności opakowanej, jak i sprzedawanej luzem, istnieje obowiązek informowania konsumenta o obecności nowej żywności z owadów, w nazwie oraz w wykazie składników środka spożywczego (do którego może być stosowana w wyznaczonej szczegółowymi przepisami unijnymi ilości) z jednoczesnym zamieszczeniem w pobliżu wykazu składników środka spożywczego - dodatkowego komunikatu dotyczącego potencjalnej alergenicności tego składnika dla wybranych konsumentów.

Proponowane w tym projekcie przepisy stanowią więc jedynie graficzne rozszerzenie ww. wymagań informacyjnych przekazywanych w sposób słowny, które wynikają z przepisów unijnych i krajowych. Ich celem jest umożliwienie krajowym konsumentom szybkiej identyfikacji środków spożywczych, które zawierają w recepturze nową żywność z owadów w rozumieniu ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 w sprawie nowej żywności.

Unijne przepisy prawne z zakresu nowej żywności, określają m.in. warunki stosowania składników będących nową żywnością z owadów w środkach spożywczych (maksymalny możliwy poziom składnika będącego nową żywnością z owadów w danej kategorii środków spożywczych) oraz dodatkowe szczególne wymogi dotyczące ich etykietowania jako nowej żywności w tym też obowiązku dodatkowego komunikowania w etykietowaniu w pobliżu wykazu składników środka spożywczego, o możliwości powodowania przez obecną w nich nową żywność z owadów, alergicznej reakcji u konsumentów, u których stwierdzono alergię na skorupiaki, mięczaki, produkty z nich uzyskane oraz na roztocza kurzu domowego. Ze względu na ten dodatkowy obowiązek informacyjny wprowadzony przepisami unijnymi z zakresu nowej żywności, wydaje się, że najbardziej adekwatna byłaby prezentacja znaku graficznego w pobliżu „wykazu składników”

Umieszczenie znaku graficznego w pobliżu wykazu składników pozwoli w sposób spójny dla konsumenta uzyskać informację o obecności w środku spożywczym nowej żywności z owadów.

Proponuje się, aby wzór znaku graficznego zawierał symboliczny rysunek przykładowego owada wraz z informacją słowną wskazującą na obecność w środku spożywczym owadów jadalnych będących nową żywnością.

Dodatkowo wymóg przedstawienia znaku na białym polu oraz zgodnie z przepisami art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności regulującymi zasady prezentacji obowiązkowych informacji, w tym zastosowanej wielkości czcionki dla

informacji pisemnych, będzie służyć zwiększeniu jego czytelności i odróżnienia od innych informacji prezentowanych na etykiecie.

Czytelność informacji podawanych na wywieszce w przypadku środków spożywczych nieopakowanych, np. sprzedawanych na wagę musi być zapewniona w sposób umożliwiający skorzystanie z tych informacji przez konsumenta przy podejmowaniu decyzji o zakupie danego środka spożywczego.

Zgodnie ze stwierdzeniem badacza społecznego i konsumentckiego z Uniwersytetu w Padwie Giovanni Sogari cytowanym przez portal foodfakty.pl w materiale pt. „Jadalne owady: nauka o ocenie nowej żywności” z dnia 19.01.2021 r.: „Istnieją powody poznawcze wynikające z naszych doświadczeń społecznych i kulturowych, tak zwany „czynnik fuj”, który sprawia, że myśl o jedzeniu owadów jest odstrasżająca dla wielu Europejczyków. Wraz z upływem czasu i ekspozycją takie nastawienie może się zmienić”.

Na polskim gruncie przeprowadzono szereg badań dotyczących stosunku polskich konsumentów do spożywania owadów.

Badania przeprowadzone przez zespół psychologów z Polskiej Akademii Nauk i Uniwersytetu Warszawskiego i przedstawione w czasopiśmie *Nutrients* 2020, 12(9), 2498 w artykule: „The Effect of Labelling and Visual Properties on the Acceptance of Food Containing Insects” autorstwa Klaudii Modlińskiej, Dominiki Adamczyk, Katarzyny Goncikowskiej, Dominiki Maison i Wojciecha Pisuli, potwierdzają, że przekonywanie konsumentów do spożywania owadów, polegające na przywoływaniu racjonalnych argumentów podkreślających korzyści płynące z produkcji i konsumpcji (odżywcze, środowiskowe), są raczej mało skuteczną metodą. Konsumentami rządzą tu bowiem pierwotne i ewolucyjnie silniejsze emocje: wstręt i strach.

W artykule autorstwa dr Agnieszki Szymeckiej – Wesołowskiej z dnia 11 maja 2022 r. pt. „Jadalne owady: czy konsumenci są na nie gotowi?” wyjaśniono, że dla Azjatów zjedzenie świerszcza jest normalnością, dla Europejczyka już niekoniecznie, zważywszy, że insekty jako takie mogą budzić skojarzenia z brudem i odpadami, a więc z czymś odrażającym.

Polscy badacze przeprowadzili badania ankietowe i degustacyjne mające na celu zbadanie wiedzy, zachowań i postaw polskiej społeczności odnośnie owadów jadalnych oraz zrozumienia głównych czynników wpływających na konsumpcję owadów jadalnych (A. Orkusz, W. Wolańska, J. Harasym, A. Piwowar, M. Kapelko. 2020 „Consumers’ attitudes facing entomophagy: Polish case perspectives”. *International Journal of Environmental*

Research and Public Health 17: 2427-2432. DOI:10.3390/ijerph17072427.) Wykazano, że wśród polskich studentów istnieje niska skłonność do przyjęcia owadów jako substytutu mięsa ze względu na bariery psychologiczne, takie jak neofobia i wstręt. Jednak chęć do jedzenia przetworzonej żywności zawierającej owady (chleb, herbatniki) jest znacznie wyższa niż w przypadku nieprzetworzonych całych owadów. Jak stwierdzono w innym z badań (R. Gałęcki, Ł. Zielonka, M. Zasępa, J. Gołębiowska, T. Bakula. 2021. „Potential utilization of edible insects as an alternative source of protein in animal diets in Poland”. *Frontiers in Sustainable Food Systems* 5: 1-8. DOI: 10.3389/fsufs.2021.675796) entomofagia (jedzenie owadów) to nowa i kontrowersyjna koncepcja dla polskich konsumentów, ale w przyszłości może stanowić realne rozwiązanie w zakresie wyżywienia rosnącej populacji świata.

Według ww. badań i dostępnych publikacji, Polacy w większości nie są zwolennikami jedzenia owadów, a co za tym idzie mogą oczekiwać dodatkowej informacji w oznakowaniu, która pozwoli im na szybkie rozpoznanie produktów zawierających nową żywność z owadów przed podjęciem decyzji o zakupie.

Przedsiębiorcy chcąc zachęcić konsumentów do nowej żywności wykorzystują i będą wykorzystywali owady jako składniki produktów powszechnie spożywanych tj, kotlet, babeczka, zupa, pizza, a także w formie sproszkowanej przeznaczonej do produktów zbożowych, mięsnych, wyrobów piekarskich czy cukierniczych.

Spowoduje to, że w wielu sytuacjach owady będą składnikami nieoczekiwanymi.

Dlatego też, biorąc pod uwagę, że obecnie owady są niekonwencjonalnym, innowacyjnym źródłem żywności, a ich konsumpcja traktowana jest jako nadzwyczajna, ważnym jest zapewnienie ochrony konsumentów przed wprowadzeniem w błąd i nabyciem żywności niezgodnej z ich preferencjami.

Rozszerzenie obowiązujących aktualnie wymagań prawnych z zakresu słownego przekazywania konsumentom informacji na temat żywności zawierającej nową żywność z owadów zostanie dokonane poprzez wprowadzenie jednolitej, graficznej informacji (wzór znaku określony w załączniku do projektu rozporządzenia). Dzięki temu produkty zawierające nową żywność z owadów będą wyraźnie rozpoznawane przez konsumentów już na pierwszy rzut oka. Zapewni to konsumentom pomoc w szybkiej identyfikacji środków spożywczych, które zawierają w recepturze nową żywność z owadów w rozumieniu ww. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 w sprawie nowej żywności.

Z wnioskiem o podjęcie działań w sprawie wprowadzenia obowiązku dodatkowego oznakowania produktów wytwarzanych z dodatkiem owadów zwróciła się Krajowa Rada Izb Rolniczych. Samorząd rolniczy wniósł o wprowadzenie jako obowiązującego przepisu, wymogu dodatkowego oznakowania żywności, w składzie której są obecne owady, na takiej zasadzie jak znakuje się substancje lub produkty powodujące alergię lub reakcje nietolerancji według przepisów rozporządzenia (UE) nr 1169/2011. W szczególności wskazywano, że ponieważ sproszkowane owady można dodawać do wieloziarnistych chlebów i bułek, ciasteczek, herbatników, batonów zbożowych oraz przetworów mięsnych i zup, szerokie grono konsumentów może nie mieć świadomości o spożywaniu tego typu produktów.

Ponieważ przepisy art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 dotyczące znakowania substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji są ograniczone wyłącznie do takich substancji lub produktów wymienionych w zał. II do tego rozporządzenia, nie mogą być zastosowane w przypadku podawania w wykazie składników nowej żywności z owadów. Ponieważ jednak obowiązek dodatkowego komunikowania w etykietowaniu w pobliżu wykazu składników środka spożywczego, o możliwości powodowania przez obecną w nich nową żywność z owadów, alergicznej reakcji u konsumentów, u których stwierdzono alergię na skorupiaki, mięczaki, produkty z nich uzyskane oraz na roztocza kurzu domowego, wynika bezpośrednio z opinii przedkładanych przez EFSA co do bezpieczeństwa spożycia nowej żywności z owadów i prawa unijnego (rozporządzenia wykonawcze) w Polsce byłby on dodatkowo realizowany poprzez niniejszy znak graficzny, wskazujący konsumentom na obecność nowej żywności z owadów w środkach spożywczych.

Przedmiotowy projekt wychodzi naprzeciw zarówno oczekiwaniom konsumenckim, jak i samorządu rolniczego. Stanowi on rozszerzenie wymagań wynikających wprost z prawa unijnego co do obowiązku dodatkowego komunikowania w etykietowaniu w pobliżu wykazu składników środka spożywczego, o możliwości powodowania przez obecną w nich nową żywność z owadów, alergicznej reakcji u konsumentów, u których stwierdzono alergię na skorupiaki, mięczaki, produkty z nich uzyskane oraz na roztocza kurzu domowego. Na podobnej zasadzie graficzny sposób komunikowania o składnikach alergicznych Komisja Europejska dopuściła w przypadku win w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/33 z dnia 17 października 2018 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do wniosków o objęcie ochroną nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych i określeń tradycyjnych w sektorze wina, procedury

zgłaszania sprzeciwu, ograniczeń stosowania, zmian w specyfikacji produktu, unieważnienia ochrony oraz etykietowania i prezentacji (Dz. Urz. L 9 z 11.1.2019r. str. 2).

Załącznik do projektu określa wzór znaku graficznego, mając na względzie zapewnienie jednolitej formy prezentacji informacji, która będzie przekazywana za pośrednictwem tego znaku. W oznakowaniu środków spożywczych, które zawierają nową żywność z owadów będzie wprowadzony obowiązek, podania znaku graficznego zgodnie ze wzorem wskazanym w załączniku do rozporządzenia. Zgodność ma polegać na odwzorowaniu znaku w sposób wyraźny, identyczny i proporcjonalny ze wskazanym jego wzorem, przy jednoczesnym zachowaniu zasad przedstawiania obowiązkowych danych szczegółowych wynikających z przepisów artykułu 13 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

W przepisie § 2 projektu został wprowadzony przepis przejściowy, który umożliwia podmiotom możliwie najmniej uciążliwe dostosowanie się do proponowanych zmian. Przepis ten przewiduje, że środki spożywcze, których oznakowanie nie jest zgodne z § 2a. rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem mogą być wprowadzane do obrotu przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz pozostawać w obrocie do wyczerpania ich zapasów.

Zgodnie z § 3 projektu rozporządzenia proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. poz. 2039, z późn. zm.), ponieważ rozporządzenie wprowadza dodatkowe przepisy krajowe w stosunku do przepisów Unii Europejskiej.

Z uwagi na wprowadzanie nowych wymagań z zakresu informacji na temat żywności projekt rozporządzenia będzie podlegał również procedurze notyfikacji zgodnie z art. 45 ww. rozporządzenia nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

Projekt rozporządzenia nie będzie wymagał przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy proces legislacyjny.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod numerem 534.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministerstwo Zdrowia</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Rafał Romanowski Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Pyrżyńska-Zajac, Zastępca Dyrektora Departamentu Rolnictwa Ekologicznego i Jakości Żywności anna.pyrzynska-zajac@minrol.gov.pl, tel. 22-623 17 16 Joanna Markowska, naczelnik wydziału w Departamencie Rolnictwa Ekologicznego i Jakości Żywności joanna.markowska@minrol.gov.pl tel. 22 623 22 69</p>	<p>Data sporządzenia marzec 2023</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych MRiRW 534</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Polscy konsumenci nie mają w zwyczaju jedzenia owadów i żywności zawierającej owady, co jest warunkowane czynnikami kulturowymi (brak tradycji spożycia) oraz psychologicznymi (np. wstrętem). Z kolei konsumenci żywności z owadów dzięki zamieszczeniu w oznakowaniu środka spożywczego dodatkowego znaku będą mogli również dokonywać zgodnych z ich preferencjami wyborów.. W związku z tym należy zapewnić konsumentom takie oznakowanie, które umożliwi im szybkie rozpoznanie środków spożywczych zawierających nową żywność z owadów już na pierwszy rzut oka w sklepie.

Żywność z owadami może być legalnie wprowadzana do obrotu od niedawna - pierwsze rozporządzenie unijne dotyczące zezwolenia na wprowadzanie na rynek unijny surowców z owadów jako nowej żywności, zostało opublikowane w 2021 r. Było to: rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/882 z dnia 1 czerwca 2021 r. zezwalające na wprowadzenie na rynek suszonych larw *Tenebrio molitor* jako nowej żywności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2017/2470 (Dz.U. L 194 z 2.6.2021, str. 16—20).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych wprowadza uregulowania w zakresie znakowania żywności zawierającej nową żywność z owadów.

Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie jednolitej, graficznej informacji krajowym konsumentom na temat obecności w środkach spożywczych nowej żywności z owadów, w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie nowej żywności. Cel ten będzie zrealizowany poprzez wprowadzany tym projektem obowiązek podawania w oznakowaniu środka spożywczego znaku graficznego, którego wzór został wskazany w załączniku do rozporządzenia.

Umożliwi to szybkie rozpoznanie środków spożywczych zawierających nową żywność z owadów już na pierwszy „rzut oka”, przed podjęciem decyzji o zakupie. W ten sposób będzie zapewniona ochrona konsumentów przed wprowadzeniem w błąd i nabyciem żywności niezgodnej z ich preferencjami.

Jednocześnie zamieszczenie znaku będzie mogło wzmocnić obowiązkową informację słowną o potencjalnej alergenicności nowej żywności pochodzącej z owadów wynikającej z przepisów unijnych.

Osiągnięcie celu projektu przez działania inne niż legislacyjne jest niemożliwe.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Republika Węgierska przygotowała projekt przepisu wprowadzający obowiązek wyraźnego oznaczania produktów zawierających białko owadów. notyfikowany w bazie TRIS pod nr 2023/0109/HU.

Link do skierowanego do notyfikacji projektu przepisu węgierskiego: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/pl/search/?trisaction=search.detail&year=2023&num=109>

Planowana zmiana rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa nr 36/2014 z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie informacji na temat żywności stanowi, że nazwie każdego środka spożywczego zawierającego białko owadów musi towarzyszyć oznaczenie czcionką, której rozmiar jest co najmniej taki sam jak rozmiar czcionki używany dla nazwy produktu, w brzmieniu „Uwaga! Żywność zawiera białko owadów”. Ponadto aby zapewnić wyraźne rozróżnienie, wprowadzane do obrotu środki spożywcze zawierające białko owadów powinny być umieszczane oddzielnie na półkach dla klientów. Zmiana przewiduje również przepisy dotyczące stosowania niepakowanych i gastronomicznych produktów zawierających białko owadów, a także stosowania niezgodnych z przepisami opakowań i etykiet oraz utrzymywania na rynku produktów z takimi opakowaniami lub etykietami. Z rozszereżenia Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynika, że Republika Włoska pracuje nad powołaniem czterech dekretów wprowadzających regulacje dot. jednoznacznego etykietowania żywności uzyskanej w drodze przetworzenia *Acheta domesticus* (świerszczy domowych), larw *Tenebrio molitor* (mącznika młynarka), larw *Alphitobius diaperinus* (pleśniakowca lśniącego) i *Locusta migratoria* (szarańczy wędrowniej).

Przepisy dekretów dotyczą wszystkich kategorii żywności i preparatów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, uzyskanych przy użyciu, zgodnie z najwyższym dopuszczalnym poziomem określonym w tabeli w rozporządzeniach wykonawczych Komisji zezwalających na wprowadzenie na rynek danych surowców z owadów jako nowej żywności, jak określono w tabeli 1 (Nowa żywność, na którą wydano zezwolenie) załącznika do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/2470. (Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2017/2470 z dnia 20 grudnia 2017 r. ustanawiające unijny wykaz nowej żywności zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2283 w sprawie nowej żywności (Dz.U. L 351 z 30.12.2017, str. 72—201 ze zm.).

Zgodnie z projektowanym przez Republikę Włoską prawem, obowiązkowe będzie m.in. podawanie następującej informacji (w głównym polu widzenia w oznakowaniu, wydrukowanej w taki sposób, aby była dobrze widoczna i czytelna): „Produkt spożywczy zawiera „(wskazanie nazwy nowej żywności z owada)” w zależności od zastosowanej jej formy. Taka informacja musi być podana w sposób bezpośrednio widoczny dla nabywcy, nie może być w żaden sposób ukryta, zasłonięta, ograniczona lub oddzielona od innych pisemnych lub graficznych oznaczeń lub innych elementów, które mogą przeszkadzać w jej widoczności. Te dane muszą być wydrukowane czcionką, której środkowa część (wysokość X), jak określono w załączniku IV do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, nie jest mniejsza niż 1,2 milimetra. W przypadku opakowań lub pojemników, których największa powierzchnia jest mniejsza niż 80 cm², wysokość X rozmiaru czcionki, o którym mowa w ww. wymogu, jest równa lub większa niż 0,9 mm.

Produkty, których dotyczą przepisy czterech dekretów mają być oferowane do sprzedaży w oddzielnych działach, oznaczonych specjalnymi znakami.

Postanowienia dekretów nie mają zastosowania do produktów, o których mowa w art. 1, legalnie wyprodukowanych lub wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Turcji lub w państwie będącym stroną Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Rumunia zaproponowała projekt rozporządzenia w sprawie obowiązku udzielania konsumentom przez przedsiębiorców jasnych i pełnych informacji na temat żywności, którą stanowią lub która zawiera gatunki owadów dopuszczonych do wprowadzania do obrotu jako nowa żywność - notyfikowany w bazie TRIS pod nr 2023/0111/RO.

W projekcie rozporządzenia określono zasady przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, którą stanowią lub która zawiera gatunki owadów dopuszczonych do wprowadzania do obrotu jako nowa żywność zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi Komisji (UE) 2021/882, (UE) 2021/1975, (UE) 2023/5 i (UE) 2023/58, a mianowicie

larwy mącznika młynarka, szarańczę wędrowną, świerszcza domowego i larwy pleśniakowca lśniącego, a także inne gatunki owadów wymienione w unijnym wykazie nowej żywności w załączniku do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2017/2470, sprzedawanej zarówno na konwencjonalnych obszarach sprzedaży bezpośredniej, jak i za pomocą technik komunikacji na odległość, a także jako gotowe produkty spożywcze, gotowe posiłki lub oferowane do spożycia na miejscu lub dostarczane przez zakłady żywienia zbiorowego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Przetwórcy zajmujący się wytwarzaniem produktów spożywczych (w tym importerzy)	ok. 135 tys. obiektów produkcji żywności	GUS (Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2020)	Bezpośrednie, dodatkowe wymaganie dotyczące oznakowania żywności znakiem graficznym.
Handlowcy zajmujących się obrotem artykułami rolno-spożywczymi	ok. 108 tys. placówek handlowych zajmujących się obrotem artykułami rolno-spożywczymi	GUS oraz opracowanie Fundacji Republikańskiej z 2016 r. (http://www.pih.org.pl/images/dokumenty/FR_Raport-Rynek-detalicznego-handlu-spojwczego.pdf)	Bezpośrednie, dodatkowe wymaganie dotyczące oznakowania żywności.
Konsumenci żywności	Ludność kraju 38 388 tys. osób	GUS Biuletyn Statystyczny Nr 6/2019 z 23.07.2019	Bezpośrednie - ochrona konsumentów przed wprowadzeniem w błąd i nabyciem żywności niezgodnej z ich preferencjami. Możliwość pozyskania informacji o obecności nowej żywności z owadów w formie graficznej. Jednocześnie zamieszczenie znaku będzie mogło wzmocnić obowiązkową informację słowną o potencjalnej alergenności nowej żywności pochodzącej z owadów wynikającej z przepisów unijnych, co może przyczynić się do dodatkowej ochrony zdrowia konsumentów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym projektowanymi zmianami rozporządzenia w tym m.in. z:

- 1) Augustowsko – Podlaskim Stowarzyszeniem Eko-Rolników;
- 2) Business Centre Club;
- 3) Darłowską Grupą Producentów Ryb i Armatorów Łodzi Rybackich;
- 4) EKOŁAN – Kujawsko Pomorskim Stowarzyszeniem Producentów Ekologicznych;

- 5) Forum Rolnictwa Ekologicznego im. M. Górnego;
- 6) Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych;
- 7) Federacją Gospodarki Żywnościowej RP;
- 8) Federacją Konsumentów;
- 9) Federacją Przedsiębiorców Polskich;
- 10) Federacją Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP;
- 11) Federacją Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 12) Forum Związków Zawodowych;
- 13) Fundacją „Agrounia”;
- 14) Instytutem Gospodarki Rolnej;
- 15) Kołobrzeską Grupą Producentów Ryb;
- 16) Konfederacją Lewiatan;
- 17) Krajową Federacją Hodowców Drobiu i Producentów Jaj;
- 18) Krajową Federacją Producentów Zbóż;
- 19) Krajową Izbą Gospodarczą;
- 20) Krajową Izbą Gospodarczą „Przemysł Rozlewniczy”;
- 21) Krajową Izbą Gospodarczą Przemysłu Spożywczego i Opakowań;
- 22) Krajową Izbą Producentów Drobiu i Pasz;
- 23) Krajową Izbą Producentów Ryb;
- 24) Krajową Radą Drobiarstwa – Izbą Gospodarczą;
- 25) Krajową Radą Izb Rolniczych;
- 26) Krajową Radą Spółdzielczą;
- 27) Krajowym Stowarzyszeniem Mleczarzy;
- 28) Krajowym Stowarzyszeniem Przetwórców Owoców i Warzyw;
- 29) Krajowym Zrzeszeniem Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych;
- 30) Krajowym Sekretariatem Przemysłu Spożywczego NSZZ „Solidarność”;
- 31) Krajowym Związkiem Grup Producentów Owoców i Warzyw;
- 32) Krajowym Związkiem Grup Producentów Rolnych – Izbą Gospodarczą;
- 33) Krajowym Związkiem Pracodawców-Producentów Trzody Chlewnej „POLPIG”;
- 34) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych;
- 35) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”;
- 36) Krajowym Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni Spożywców „Społem”;
- 37) Krajowym Związkiem Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 38) Krajowym Związkiem Spółdzielni Mleczarskich Związkiem Rewizyjnym;
- 39) Polską Federacją Ziemniaka;
- 40) Krajowym Związkiem Zrzeszeń Plantatorów Owoców i Warzyw;
- 41) Krajowym Sekretariatem Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego NSZZ Solidarność '80;
- 42) NSZZ „Solidarność” Komisją Krajową;
- 43) NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 44) Naczelną Radą Zrzeszeń Handlu i Usług;
- 45) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 46) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Przetwórców i Producentów Produktów Ekologicznych „Polska Ekologia”;
- 47) Ogólnopolskim Związkiem Producentów Drobiu POLDRÓB;
- 48) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 49) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych;
- 50) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Kupców i Drobnej Wytwórczości;
- 51) Organizacją Producentów Ryb „Bałtyk”;
- 52) Organizacją Producentów Ryb Jesiotrowatych;
- 53) Organizacją Producentów Rybnych Władysławowo;
- 54) Polskim Klubem Ekologicznym – Kołem Miejskim w Gliwicach;
- 55) Polskim Związkiem Rolników Ekologicznych;
- 56) Polskim Towarzystwem Rolników Ekologicznych;
- 57) Pomorskim Stowarzyszeniem Producentów Ekologicznych BIOPOMORZE;
- 58) Polską Izbą Żywności Ekologicznej;

- 59) POLBISCO Stowarzyszeniem Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukierniczych;
- 60) Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka;
- 61) Polską Federacją Producentów Żywności – Związkiem Pracodawców;
- 62) Polską Izbą Handlu;
- 63) Polską Izbą Mleka;
- 64) Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego;
- 65) Polską Organizacją Handlu i Dystrybucji;
- 66) Polską Radą Winiarstwa;
- 67) Polskim Karpim Spółką z o.o. – Organizacją Producentów;
- 68) Polskim Klubem Ekologicznym;
- 69) Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego;
- 70) Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Gęsi;
- 71) Polskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”;
- 72) Polskim Związkiem Ogrodniczym;
- 73) Polskim Związkiem Owczarskim;
- 74) Polskim Związkiem Plantatorów Chmielu;
- 75) Polskim Związkiem Producentów Roślin Zbożowych;
- 76) Polskim Związkiem Pszczelarskim;
- 77) Polskim Związkiem Zawodowym Rolników;
- 78) Polskim Związkiem Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu;
- 79) Polskim Stowarzyszeniem Producentów Oleju;
- 80) Polskim Stowarzyszeniem Przetwórców Ryb;
- 81) Polskim Stowarzyszeniem Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP”;
- 82) Polskim Towarzystwem Rybackim;
- 83) Polskim Zrzeszeniem Producentów Bydła Mięsnego;
- 84) Pomorską Organizacją Producentów – Arka;
- 85) Północnoatlantycką Organizacją Producentów;
- 86) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 87) Radą Dialogu Społecznego;
- 88) Stowarzyszeniem „EkoLubelszczyzna”;
- 89) Stowarzyszeniem Gospodarstw Ekologicznych „Truskawka”;
- 90) Polską ekologią;
- 91) Sekretariatem Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 92) Stowarzyszeniem „Krajowa Unia Producentów Soków”;
- 93) Stowarzyszeniem Importerów Ryb;
- 94) Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Przemysłu Rolno-Spożywczego;
- 95) Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Rolnictwa;
- 96) Stowarzyszeniem Polska Wódka – PolishVodka Association;
- 97) Stowarzyszeniem Polski Ziemiak z siedzibą w Jadwisinie;
- 98) Stowarzyszeniem Producentów Owoców i Warzyw „CUIAVIA”;
- 99) Stowarzyszeniem Producentów Pomidorów i Ogórków pod Osłonami;
- 100) Stowarzyszeniem Producentów Ryb Łososiowatych w Lęborku;
- 101) Stowarzyszeniem Producentów Ziemiaka Skrobiowego przy PPZ Trzemeszno Sp. z o. o.;
- 102) Stowarzyszeniem Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „Ekoland”;
- 103) Stowarzyszeniem Regionalnych Browarów Polskich;
- 104) Stowarzyszeniem Rozwoju Rynku Rybnego;
- 105) Stowarzyszeniem Rzeźników i Wędliniarzy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 106) Towarzystwem Rozwoju Sadów Karłowych;
- 107) Unią Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego;
- 108) Związkiem Stowarzyszeń Podkarpacką Izbą Rolnictwa Ekologicznego;
- 109) Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP;
- 110) Zrzeszeniem Plantatorów i Producentów Ziemiaków w Luboniu;
- 111) Zrzeszeniem Producentów Ziemiaka w Pile;
- 112) Zrzeszeniem Rolników i Producentów Indyk Lubuski;

- 113) Związkiem Gorzelni Polskich;
- 114) Związkiem Polskich Plantatorów Chmielu;
- 115) Związkiem Polskich Przetwórców Mleka;
- 116) Związkiem Polskie Mięso;
- 117) Związkiem Pracodawców Polska Rada Winiarstwa;
- 118) Związkiem Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy;
- 119) Związkiem Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie;
- 120) Związkiem Producentów Ryb – Organizacją Producentów;
- 121) Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 122) Związkiem Rzemiosła Polskiego;
- 123) Związkiem Sądowników Rzeczypospolitej Polskiej;
- 124) Związkiem Szkółkarzy Polskich;
- 125) Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 126) Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa w RP;
- 127) Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”;
- 128) Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”;
- 129) Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”;
- 130) Związkiem Zawodowym Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”;
- 131) Związkiem Zawodowym Rolników Ekologicznych Św. Franciszka z Asyżu;
- 132) Związkiem Zawodowym Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”;
- 133) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem „Wieprz Polski”;
- 134) Polskim Związkiem Pracodawców – Usługodawców Rolnych.

Projekt zostanie udostępniony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń								
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Bezpośredni, dodatkowe wymaganie dotyczące oznakowania żywności znakiem graficznym. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie dużych przedsiębiorstw.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Bezpośredni, dodatkowe wymaganie dotyczące oznakowania żywności znakiem graficznym. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przyjęcie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na obywateli, rodzinę oraz gospodarstwa domowe. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy						
	(dodaj/usuń)	Nie dotyczy						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, zatem nie wymaga odrębnej oceny w tym zakresie.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: brak		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☒ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie może mieć pozytywny wpływ na zdrowie obywateli – dodatkowe oznakowanie znakiem graficznym umożliwi im szybkie rozpoznanie środków spożywczych zawierających nową żywność z owadów. Z uwagi na możliwość powodowania przez nową żywność z owadów alergicznej reakcji u konsumentów, u których stwierdzono alergię na skorupiaki, mięczaki, produkty z nich uzyskane oraz na roztocza kurzu domowego może przyczynić się do ochrony zdrowia.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi 30 dni po jego wejściu w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Projekt rozporządzenia nie będzie podlegał ewaluacji ze względu na zakres wprowadzonych rozwiązań i oraz fakt, że są one jedynie rozszerzeniem graficznym obowiązujących wymagań unijnych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak		